

DUM č. 6 v sadě

17. De-2 Slované a počátky Českého státu

Autor: Drahomír Hlaváč

Datum: 30.6.2014

Ročník: 2AV

Anotace DUMu: Slované a počátky Českého státu. Čechy v době knížecí - pověsti.

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČECHY V DOBĚ KNÍŽECÍ - POVĚSTI

-
- o příchodu Slovanů na území Čech nemáme mnoho zpráv
  - kronikář Kosmas (11. – 12. stol.) zaznamenal ve své kronice **pověsti**
  - v roce **1894** pak vyšla kniha Staré pověsti české, autorem je Alois Jirásek

Kosmas

- první známý český kronikář
- psal latinsky
- dožil se asi 80 let
- veškeré informace o něm se dovídáme z jeho kroniky
- je mu připisováno autorství **Kroniky České**
- v letech 1120 – 1125 byl děkanem pražské kapituli při sv. Vítu
- Takřka všechny informace, které jsou dnes o něm známé, pocházejí z jeho kroniky, kde se několikrát zmínil o sobě a svých příbuzných

Z úryvku poznej o jakou pověst se jedná

„ Pojdme na tuto horu, tam dětem, skotu odpočineme.“

Došli a položili se na úpatí hory,jež slove ..... Vojvodové a starší rodu ohledali půdu vůkol a znamenali, že je úrodná. Ráno pak první záře vstal ... a vydal se sám na temeno ... tichým lesem, plným ještě nočního šera. Když vstoupil na horu, bylo ještě ráno; a hle, širošířý kraj se před ním rozkládal do nedozírné dálky až k modravým horám rovný a volný, les a chrastina, nivy a luka. Bujnou jeho zelení svítily se řeky jako rozlité stříbro.

-
- 1.) urči o jakou pověst jde
  - 2.) doplň chybějící text
  - 3.) o jaké hoře se v pověsti vypráví
  - 4.) pokus se popsat krajinu, jak vypadala

Z úryvku poznej o jakou pověst se jedná

Druhá byla Teta, která dle jména svého vystavěla Tetín, hrad velice pevný na vrchu příkré skály nad řekou Mží. Bojíc se bohů a běsů, zaváděla obřady k jejich poctě, učila lid se jim klanět a rozličné oběti činiti. Sama pak často vstupovala na horu Pohled nad Tetínem na západ slunce a tu k mračné modle postavené na skále pod starými duby se modlila a často tu oběť zažehovala za dne i v teskný soumrak.

-
- 1.) ze které pověsti je úryvek?
  - 2.) kolik sester měla Teta, jak se jmenovaly?
  - 3.) jaký měla Teta vztah k bohům a nadpřirozeným silám?
  - 4.) kde se nacházel Tetín?

Z úryvku poznej o jakou pověst se jedná

Tak trval boj dlouhý čas, zjevně v poli i tajně Istí. Tak přilákala ze sličných důvěřivého mládence, aby ji přišel osvobodit, až půjde s devíti družkami cestou za Děvínem. I přišel a čekal v osamělém místě, jak umluveno, se svými druhy. Přišla také dívka, na niž čekal, a s ní devět družek. a v ten okamžik vyrazil ze zálohy houf jiných a ty zabily mládence i jeho družinu.

-
- 1.) ze které pověsti je úryvek?
  - 2.) co, nebo kdo byl Děvín?
  - 3.) který slavný vladyka v pověsti také padl do léčky?

Josef Mathauser – Praotec Čech na hoře Říp

http://cs.wikipedia.org/wiki/Praotec_%C4%8Cech#mediaviewer/Soubor:Josef_Mathauser_-_Praotec_%C4%8Cech_na_ho%C5%99e_%C5%98%C3%ADp.jpg

Mezi nimi povstal muž, jménem Krok; podle jeho jména je znám hrad, již stromovím zarostlý, v lese u vsi Zbečna. Byl to muž za svého věku naprosto dokonalý, bohatý statky pozemskými a v svých úsudcích rozvážný a důmyslný. K němu se sbíhali, jako včely k úlům, lidé nejen z vlastního jeho rodu, nýbrž i z celé země všichni, aby je rozsuzoval. Tento znamenitý muž neměl mužské potomky, zplodil však tři dcery, jimž příroda udělila nemenší poklady moudrosti, nežli jaké dává mužům.

http://cs.wikipedia.org/wiki/O_Krokovi_a_jeho_dcer%C3%A1ch

Vytvoř referát na jednu z pověstí

- O krokových dcerách
- O Přemyslu Oráči

Zdroje

- Dějepis 7 pro ZŠ a víceletá gymnázia, Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2009, ISBN 978-80-7238-558-4
- Válková, Veronika. Dějepis 7 pro ZŠ středověk a raný novověk, Praha: Nakladatelství SPN, 2009 ISBN 978-80-7235-373-6
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Praotec_%C4%8Cech#mediaviewer/Soubor:Josef_Mathausen_-_Praotec_%C4%8Cech_na_ho%C5%99e_%C5%98%C3%ADp.jpg
- http://cs.wikipedia.org/wiki/O_Krokovi_a_jeho_dcer%C3%A1ch